

Nämnden Svenska rum 11.06.2026 § 65

§ 65

Utredning av och utlåtande om revisionsnämndens utvärderingsberättelse

Beredning och upplysningar:
Latva-Äijö Annika
Soinio Giedre
Nurmi Juha
Stolt-Haglund Ida
Loisa-Turunen Miia
Talmat Maarit
Paavola Jussi
Lehtonen Ulla
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum antecknar utredningarna gällande ställningstaganden om sektorn för fostran och lärande enligt redogörelse i revisionsnämndens utvärderingsberättelse för kännedom och ger dem för sin del som ett utlåtande om utvärderingsberättelsen för 2025.

Behandling

Direktör för Svenska bildningstjänster Barbro Högström var föredragande, då direktör för sektorn för Fostran och lärande Merja Narvo-Akkola var förhindrad.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Revisionsnämnden godkände 29.4.2026 § 52 utvärderingsberättelsen för 2025. Samtidigt ålade revisionsnämnden stadsstyrelsen att av nämnderna begära utredningar och beskrivningar av de åtgärder som har vidtagits eller som måste vidtas för att avhjälpa de olägenheter som påtalats i utvärderingsberättelsen. Utredningarna och beskrivningarna lämnas till fullmäktige och för kännedom till revisionsnämnden i samband med behandlingen av delårsrapporten.

I revisionsnämndens utvärderingsberättelse konstateras bland annat följande:

1. Berättelsen om Esbo 2021–2025 och utfallet av resultatmålen för år 2025

Revisionsnämndens rekommendationer

1) Mätarna och målvärdena för de mål som uppställts i budgeten 2026 ska definieras tydligt, och revisionsnämndens tidigare rekommendationer ska beaktas i rapporteringen om resultatmålen.

2) Sektorerna ska lägga fram utredningar för fullmäktige om de resultatmål som enligt bokslutet och revisionsnämndens utvärdering inte har uppnåtts.

3) Utgående från utfallet av resultatmålet måste läroanstalterna omedelbart och mera bestämt ingripa i mobbning, trakasserier, diskriminering och våld. (sida 12)

Svaren av sektorn för fostran och lärande:

1) Mätarna och målvärdena för de mål som uppställts i budgeten 2026 ska definieras tydligt, och revisionsnämndens tidigare rekommendationer ska beaktas i rapporteringen om resultatmålen. (sida 12)

Sektorn för fostran och lärande svarar: Målen och mätarna fastställs så att man så väl som möjligt kan beskriva hur målet har uppnåtts. För mätarna fastställs tydliga utgångs- och målvärden så att uppnåendet av målen kan bedömas konsekvent. Om mätarna utarbetas dessutom en presentation med tidsserier och jämförelseuppgifter som är mer täckande än Taavi-rapporteringen. I anvisningarna antecknas också hur och varifrån mätuppgifterna samlas in, vem som producerar uppgifterna och för vilken period informationen finns att få.

Uppnåendet av målen följs upp regelbundet och i rapporteringen beskrivs tydligt vidtagna åtgärder, uppnådda resultat och korrigerande åtgärder som behövs, i synnerhet vid avvikelser. Rapporteringen utvecklas så att den ger en mer transparent och realistisk lägesbild av måluppnåendet och beaktar revisionsnämndens tidigare rekommendationer.

2) Sektorerna ska lägga fram utredningar för fullmäktige om de resultatmål som enligt bokslutet och revisionsnämndens utvärdering inte har uppnåtts. (sida 12)

Inlärningsresultaten och utbildningsnivån i Esbo ligger på toppnivå i Finland.

Målen för vitsorden bland elever i årskurs 6 och årskurs 9 uppfylldes enligt bokslutet inte enligt den ursprungliga mätaren.

Sektorn för fostran och lärande svarar: Strävan är att säkerställa att resultatmålet uppnås genom att utveckla lärarnas kompetens, särskilt när det gäller stöd för lärande och utvärderingskompetens. I den undervisningsresurs som anvisas skolorna beaktas stöd för undervisningsspråk och inläring samt skillnader mellan områdena. Att utveckla läskunnigheten är det viktigaste spetsprojektet på stadsnivå, som främjas genom flera olika åtgärder.

Medelvitsordet för alla prestationer i studentexamen var i Esbo högre än det nationella genomsnittet, men endast 49,5 procent av de utexaminerade studenterna i Esbo hade ett medelvitsord som var högre än det nationella genomsnittet, medan målet var 60 procent.

Sektorn för fostran och lärande svarar: Skrivningarna på hösten och våren har olika profil. Höstens resultat har försämrats (även vårens resultat har minskat litet). Höstens resultat påverkar således hela årets resultat. Vi har reagerat på situationen.

Resultaten i finska gymnasier, våren 2025

Antal utexaminerade 1 605 (våren 2024: 1 433)

Medeltal 4,7 (våren 2024: 4,8)

Nationellt medeltal: 4,3 (våren 2024: 4,3)

Mätare 2: Målet nås: (4,7 > 4,3)

Mätare 1: Målet nås: 64,5 procent (våren 2024: 65,5 procent)

Resultaten i finska gymnasier, hösten 2025

Antal utexaminerade 301 (hösten 2024: 314).

Medeltal 4,2 (hösten 2024: 4,4).

Nationellt medeltal 4,0 (hösten 2024: 4,1).

Mätare 2: Målet nås: (4,2/4,0)

Mätare 1: Målet nås inte: 49,5 procent (hösten 2024: 58,8 procent)

Svenska bildningstjänster: Resultat våren och hösten 2025

Medeltal 4,33

Nationellt medeltal 4,23

Av de utexaminerade studenterna hade 52,3 procent ett högre medeltal i studentexamen än det nationella medeltalet, men målet var 60 procent.

Flerproducentsmodell

I bokslutet hade följande resultatmål rapporterats som uppnådda, men enligt revisionsnämndens uppfattning kunde uppnåendet av dem inte bedömas på ett heltäckande sätt utifrån utfallsuppgifterna för år 2025.

Tjänsteproduktionen utvecklas invånar- och kundorienterat samt kostnadseffektivt med hjälp av ett koncept med flera producenter.

Hur modellen med flera producenter utnyttjas i olika tjänster har beskrivits per sektor, men heltäckande rapportering om kostnadseffektiviteten saknas. Sektorernas rapportering är delvis inkonsekvent. Esboborna är nöjdare med tjänsterna än tidigare.

Sektorn för fostran och lärande svarar: Utöver stadens småbarnspedagogik finns det privata daghem som verkar med stöd för privat vård av barn, servicesedel eller köpavtal, av vilka en del är konkurrensutsatta och en del nettobudgeterade. Stödet för privat vård av barn är en del av den lagstadgade småbarnspedagogiken. Det är valfritt för familjen och något förmånligare för staden än den egna verksamheten, men i allmänhet dyrare för familjen än stadens småbarnspedagogik. Servicesedeln är frivillig för staden. Den är för närvarande något förmånligare för staden än den egna produktionen, men ofta dyrare för familjen på grund av den självrisk som tjänsteproducenten fastställt.

Bedömningen av kostnadseffektiviteten har utvecklats så att kostnaderna och verkningarna av olika produktionsformer går bättre att jämföra än tidigare. Småbarnspedagogiken kalkylerar kostnaderna per barn, så att olika produktionsformer kan jämföras.

Rapporteringen av kostnaderna för morgon- och eftermiddagsverksamheten har varit besvärlig på grund av enheternas varierande registreringspraxis, vilket har försämrat jämförbarheten. Behovet att förenhetliga rapporteringen har noterats, och staden utreder metoder för bättre jämförbarhet av kostnaderna utan oskäligt extra arbete för enheterna.

3) Utgående från utfallet av resultatmålet måste läroanstalterna omedelbart och mera bestämt ingripa i mobbning, trakasserier, diskriminering och våld. (sida 12)

Sektorn för fostran och lärande svarar: I början av läsåret behandlar alla läroanstalter tillsammans en gemensam verksamhetsmodell: "Tillsammans som en stark gemenskap – nej till mobbning". Då påminns det också om att enheterna i stegen för ingripande, utöver förebyggande arbete och tidigt ingripande, även bör följa upp utredda situationer. Personalens kompetens ökas i samarbete med verksamhetsmodellen K0.

4. Utvärdering av tjänster i sektorn för fostran och lärande

4.1 Kvaliteten på småbarnspedagogikens tjänster, servicenätet och tillgången till personal Revisionsnämndens rekommendation

För att stärka servicenätets kapacitet bör småbarnspedagogiken främja en ökning av andelen privat småbarnspedagogik i enlighet med fullmäktiges mål. (sida 53)

Sektorn för fostran och lärande svarar: Finska småbarnspedagogiken har år 2025 och våren 2026 satsat på att höja andelen privat småbarnspedagogik i enlighet med fullmäktiges mål.

I november 2025 föredrogs för stadsstyrelsen jämförelsekalkyler där kostnaderna för stadens egen daghemsinvestering och serviceproduktion har jämförts med servicesedelns.

Samarbetet och dialogen med privata tjänsteproducenter upprätthålls och tjänsteproducenterna träffas regelbundet, minst en gång om året. Utveckling av kvalitetsarbete på stads- och regionnivå i samarbete med den kommunala småbarnspedagogiken håller på att inledas. Samarbetet på enhetsnivå består av regelbundna handledningsbesök samt övrig handledning och rådgivning.

Beredningen av servicesedelns värde och egenandel samt koefficienterna för barn under tre år har inletts och olika alternativ för utveckling har presenterats för nämnden. Ärendet föredras i nämnden för beslut hösten 2026.

Svenska småbarnspedagogiken har svårare att öka andelen privat småbarnspedagogik. Antalet tjänsteproducenter är litet, och personalsituationen i branschen minskar utbudet ytterligare. Svenska bildningstjänster samarbetar med tjänsteproducenterna och hjälper dem om möjligt att hitta lämpliga lokaler.

Sektorn har också utrett tomter för privat småbarnspedagogik som kan erbjudas privata producenter genom konkurrensutsättning. Småbarnspedagogikens servicenät granskas som en helhet där privata daghem kompletterar de kommunala. De privata tjänsterna ingår i planen för utveckling av servicenätet och en ökning av dem eftersträvas i synnerhet på områden med stor efterfrågan.

Resultatmålet "Barn i Esbo deltar i småbarnspedagogik av hög kvalitet" nåddes delvis (s. 51–52)

Sektorn för fostran och lärande svarar: Deltagandet i småbarnspedagogik var 84,3 procent år 2025 (84,6 procent år 2024). Den flacka minskningen av deltagandet i småbarnspedagogiken beror sannolikt på den svaga ekonomiska utvecklingen. Deltagandet bland barn med främmande språk som modersmål har sjunkit medan deltagandet bland barn med inhemska språk som modersmål har ökat från året innan.

4.2 Stöd för lärande och skolgång inom den grundläggande utbildningen

Revisionsnämndens rekommendationer

Den grundläggande utbildningen bör säkerställa att resurserna motsvarar inkluderingens behov och fördelas jämnt mellan skolorna i enlighet med behovet.

I den grundläggande utbildningen bör man säkerställa att reformen av stödet för lärande och skolgång inte medför onödiga förändringar eller försämringar i elevernas skolvardag. (sida 58)

Sektorn för fostran och lärande svarar: Lagen om grundläggande utbildning ändrades 1.8.2025. Reformen av stöd för lärande och skolgång påverkar ordnandet av undervisningen i och med ändringarna i grunderna för läroplanen, men strävan är att ändringarna för eleverna blir så små som möjligt.

Vid fördelningen av resurserna för finsk grundläggande utbildning beaktas bland annat elevupptagningsområdenas särdrag, till exempel så att ett upptagningsområdes socioekonomiska koefficient påverkar skolans resurser.

Svensk grundläggande utbildning diskuterar de olika skolornas budgetar och fördelar behovsprövade resurser för att jämna ut skolornas olika behov.

4.3 Undervisning som förbereder för grundläggande utbildning

Revisionsnämndens rekommendationer

Den grundläggande utbildningen bör stärka de strukturella och pedagogiska lösningarna inom den finska inkluderande förberedande undervisningen.

Den grundläggande utbildningen bör noggrant förklara för vårdnadshavarna vad skolsystemet förväntar sig av dem och hur barnet kan stödas i skolgången. (sida 63)

Sektorn för fostran och lärande svarar: Finsk grundläggande utbildning ordnar förberedande undervisning både inkluderande och i grupp. Den förberedande undervisningen är inkluderande för årskurserna 1–2 i alla skolor i Esbo. Dessutom ordnas inkluderande förberedande undervisning för elever i årskurs 3–6 på försök i 24 skolor. Den förberedande undervisningen i årskurserna 7–9 ordnas i områdesvisa grupper.

Skolornas kompetens utvecklas och stöds med kurser som ordnas av förvaltningen och nätverket av utvecklarlärare. Pedagogisk rådgivning och handledning ges regelbundet. Dessutom erbjuds plattformar för samarbete mellan skolor, nätverkande och utbyte av god praxis.

Samarbetet mellan vårdnadshavarna och skolorna stöds bland annat med hjälp av kulturhandledning. Ordnandet av förberedande undervisning utvecklas i samråd med vårdnadshavarna och personalen (till exempel enkäter till vårdnadshavare på olika språk).

Den svenska undervisningen har inga separata grupper för förberedande undervisning, utan all förberedande undervisning ordnas inkluderande. Det finländska skolsystemet och vårdnadshavarnas roll

förklaras för vårdnadshavarna med beaktande av deras individuella behov.

4.4 Eftermiddagsverksamhet och -vård inom den grundläggande utbildningen

Revisionsnämndens rekommendationer

Den grundläggande utbildningen bör stärka samarbetet mellan skolan och de privata tjänsteproducenterna inom eftermiddagsverksamheten genom att skapa enhetliga verksamhetsmodeller för informationsförmedling och kommunikation.

Den grundläggande utbildningen bör bidra till att lösa problemet med skillnaden i stadens och välfärdsområdets syn på morgon- och eftermiddagsvård samt vård under skollov. (sida 67)

Sektorn för fostran och lärande svarar: I den grundläggande utbildningen ägnas uppmärksamhet åt att förbättra smidigheten i samarbetet mellan skolan och eftermiddagsverksamhetens tjänsteproducent. I synnerhet förbättras kommunikationen mellan lärarna för årskurserna 1–6 och eftermiddagsverksamhetens ledare.

Enligt situationen 5.5.2026 har finsk grundläggande utbildning avtalat muntligt med Västra Nylands välfärdsområde om att morgon-, eftermiddags- och lovvården av barn med intellektuell funktionsnedsättning och grav autism fortsätter som hittills läsåret 2026–2027. Under läsåret 2026–2027 förhandlas ett avtal om fortsättningen.

Svenskspråkiga elever som behöver krävande särskilt stöd undervisas vid Zacharias Topeliusskolan i Helsingfors i enlighet med ett regionalt samarbetsavtal. Västra Nylands välfärdsområde har ett direkt avtal med Helsingfors stad om elevernas morgon- och eftermiddagsvård samt vård under skollov.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Esbo stads utvärderingsberättelse 2025

För kännedom